

Kerstgedachte 2014

Kerstmis is kerstmis niet omdat we dan samen aan een tafel eten. Kerstmis is wat het is omdat we dan samen met geliefden het leven en het licht vieren. Dat is al duizenden jaren zo in alle culturen al wordt het in verschillende culturen op verschillende momenten van het jaar en op uiteenlopende wijze gevierd.

Het wordt gevierd! Want we staan stil bij leven, liefde en dood. Zonder dood geen leven en zonder leven geen liefde. De zon staat op zijn laagste punt, de bomen zijn ontdaan van hun bladeren en het eten groeit niet meer aan planten. Het is een moment om te herinneren, dat het leven terug zal keren en om gezamenlijk te genieten van wat we samen hebben gerealiseerd, bereikt, bewaard en in de keuken bereid hebben. Dat delen we. Het licht is ons daarbij een herinnering aan de rijzende zon, die de komende maanden weer steeds hoger aan de hemel komt te staan. Tevens biedt het licht ons vaak warmte, zoals een kerstvuur, haard of vuurkorf.

Zolang ik leef heb ik een dubbel gevoel gehad bij kerstmis. Alles wat ik net beschreef leek het steeds te zijn maar vaak was het dat niet. Juist daar waar mensen elkaar zeer na aan het hart staan, daar kan liefde plaats maken voor wrijving, teleurstelling, verwijt en verwijdering. Je verwijdert gemakkelijker van mensen tot wie je een naaste bent dan van iemand van wie je al ver verwijderd staat.

Wat is nu die liefde, die er is tussen leven en de dood? Het is alles wat je bent of alles wat je kunt zijn. Het is niet gerelateerd aan geld, macht of bezit. Wel kunnen die zaken middelen zijn om hen te verzorgen en het nodige te geven, die je uit liefde wilt onderhouden, voeden en versterken. Maar ontbreekt die liefde ook, juist als iemand daartoe niet in staat blijkt? Als iemand de ander steeds teleurstelt?

Is dat niet het dubbele gevoel, waardoor ik steeds met kerstmis teleurgesteld werd? Die stilte en die leegte, die er was na een copieus kerstmaal? Die stilte die niet door liefde werd ingevuld? De kilheid die er juist tussen mensen leek te zijn? Met kerstmis verwachten wij meer dan anders in het jaar iets extra's. Maar wat heeft dat met liefde te maken, dat je iets extra's verlangt. Kennelijk heb je er recht op. Maar liefde is niet iets waar je recht op hebt, niet iets wat je geeft om er iets voor terug te verlangen. Liefde is niet iets wat kinderen je geven als jij ze voedt. Als jij ze schoenen geeft. Als jij daar dankbaarheid voor terugverlangt en iemand anders het verwijt en veroordeelt, als hij niet datgene aan zijn of haar kinderen kan geven, waarvan jij vindt, dat het nodig is.

In liefde zit geen oordeel. Liefde is niet voorwaardelijk. Al die dingen maken dat het geen liefde is wat je voelt, behalve misschien eigenliefde. Liefde is onuitputtelijk. Liefde is begrip. Liefde waardeert, neemt waar, ziet, hoort en voelt, zonder te oordelen. Liefde hoeft niet te begrijpen, accepteert wat er is en wat je bent. Liefde is oneindig en onmeetbaar en eigenlijk kun je het niet uitleggen, verklaren of begrijpen. Liefde zo omschrijven, dat is hoe een chemicus "materie" omschrijft, een natuurkundige "energie", een theoloog "God" en een astroloog het "heelal". Het is alles wat er is. Alles wat je nodig hebt en alles wat je kunt geven zonder iets te leveren, zonder garantie, zonder belofte, zonder rekening en zonder iets te bezitten.

Het jaar begon met onzekerheid. Met een project dat niet bracht wat het had beloofd, waarvan de uitkomst onzekerder dan ooit leek. De vruchten, die met de vorige kerst nog beloofd leken, werden moeilijker te bereiken dan ooit. In plaats van het dichterbij naderen van de druiven, leek Tantalus bij iedere poging verder van zijn doel te geraken. En wat is dan wijs? Stoppen met proberen? Ophouden met de pogingen, die steeds vruchtelozer lijken? Staken met inspanningen en werken die niet opleveren wat ervan verwacht wordt? Het boetekleed aantrekken en bij de pakken neerzitten? Het hand van je kind vasthouden en zeggen dat je de mond niet voeden kan? Is dat liefde? Erkennen dat

er een macht is, die groter lijkt dan jij, die jou belet datgene te bereiken, waarmee je de mensen, die je liefhebt, kunt geven wat zij nodig hebben? Wat erken je dan? Misschien wel een hogere macht. Maar niet een die jou belemmert. Een die van jou verlangt dat je doorgaat, niet opgeeft en alles doet wat je kunt en meer probeert dan je ooit voor mogelijk hield. Een die je nieuwe wegen biedt, als jij bereid bent op reis te gaan. Een reis die leidt langs obstakels, weerstanden en hindernissen, niet een die gericht is op vluchten maar een die bedoeld is om te leren en te groeien. Om te ontdekken en te oogsten.

En hoe vul jij dat dan in? Wat zie jij als je in de spiegel kijkt? Heb je medelijden met jezelf omdat het leven je niet geeft wat jij vraagt? Wat vraag je dan en waarom doe je dat? Voor jezelf of voor een ander? Zoek je status en wil je macht? Of streef je naar evenwicht, samenhang en verbondenheid? En hoe geef je dat dan vorm? Wat laat je daarvan zien, dat de ander ervaart als schoonheid?

Terug naar nu. Het einde van het jaar lijkt een einde van een reis die niet volbracht is. Waar na de zaaitijd te weinig groeide om in het najaar de nodige oogst te kunnen bieden. Waar hoop en verwachting plaats maakten voor wanhoop en teleurstelling. Waar blijdschap veranderde in verdriet. Waar liefde eindigde in het tegendeel, waar eigenlijk geen goed woord voor is. Het is anders dan haat, verschillend van afgunst en onderscheidend van afschuw.

Daar waar liefde faalt lijkt niets te zijn. Daar waar liefde alles en onuitputtelijk is, blijkt een leegte die niet valt in te vullen. Niemand begrijpt het en niemand begrijpt elkaar. Misschien is het einde van liefde wel het einde van begrip, respect voor elkaars verschillen, het einde van de bereidheid om elkaar tot steun te zijn in goede en in slechte dagen.

Dat wat je samen hebt gemaakt, samen hebt beleefd en samen hebt bereisd, wat is daarvan over als de liefde stopt? Houd je niet meer van alles wat je samen hebt doorleefd? Samen hebt gevoeld? Samen hebt gebouwd? Is het eerlijk tegen jezelf en oprecht naar de ander om net doen alsof je dat vergeten kunt? Alsof je het uit kunt wissen?

Ik denk het niet. Ik denk dat je dan vlucht. Wegrent voor je taak, je angst, je opdracht, verantwoordelijkheid en voor de liefde. Je besluit dan weg te lopen voor pijn en wie wegloopt van pijn, die vlucht voor de liefde.

Wat nu als je het echt niet meer weet. Geen idee hebt wat je moet doen. Geen gedachte van wat je wilt. Zie hier, het zijn gedachten die los staan van je gevoel. Spreek dan dat gevoel in je aan, dat je nodig hebt om op te staan. Voel je benen die de kracht hebben om de eerste stap te zetten. Voel je wens om lief te hebben en of verliefd te zijn. Voel de warmte die je kunt geven en kunt ontvangen, zonder dat een van beiden er voordeel bij heeft. Voel de adem die door je lijf de energie geeft uit de lucht die overal is en alle levende wezens verbindt. Voel je mond, die voedt, spreekt, proeft en zoent. Sluit je ogen om te voelen dat alles er nu is dat er reeds was en dat alles er zal zijn wat je een ander wenst, want dat wens je ook jezelf.

Komend jaar brengt nieuwe vruchten.

Ik wens iedereen, van alle gezindten, culturen en religies, warme kerstdagen toe. En alle goeds voor het komende jaar.

Marcus Rolloos

Sociaal entrepreneur

Mede-oprichter en pro deo voorzitter coöperatie Lokaal Energie Opwekken Oegstgeest U.A. (LEOO)

Mede-oprichter DEOdrive